

SZOMBAT VAGY VASÁRNAP?

Az Istennel való közösségre elkülönített nyugalomnap kérdése azért izgalmas téma, mert szinte az egész keresztény világ a vasárnapot tekinti Isten által elrendelt nyugalomnapnak. A Bibliában azonban sehol sem találunk ezzel kapcsolatban isteni rendelkezést. Isten már az Édenben is a szombatot rendelte el nyugalomnapként, majd pedig ezt az emberi családnak adott törvényében is megerősítette. Ezen kívül sehol sem adott olyan rendelkezést, amiből arra lehetne következtetni, hogy a nyugalomnap kérdésében változtatást akart volna kezdeményezni. Semmi sem utal arra, hogy az általa meghatározott hetedik nap szombatja helyett a hét első napját, a vasárnapot kellene nyugalomnapként figyelembe venni.

Ezért amikor e sorokat olvasod, át kellene gondolnod, hogy te melyik napot különíted el nyugalomnapként Isten számára, a szombatot vagy a vasárnapot? Gondolataidban megjelenik-e válaszként az is, hogy miért azt a napot tartod nyugalomnapnak? Megfogalmaztad már önmagad számára, hogy mi alapján döntöttél, miért az általad tartott napot tekinted nyugalomnapnak? Csupán az atyák hagyományaként fogadtad el és viszed tovább, vagy az Isten Igéjéből eredő kinyilatkoztatás határozta meg a hitvallásodat és a meggyőződésedet, illetve a gyakorlati életedet ebben a kérdésben?

Amikor lehetőség adódik megkérdezni vasárnapot ünneplő keresztényeket, hogy miért nem a szombatot tartják nyugalomnapként, ahogyan Isten rendelkezett arról a Tízparancsolatban, akkor többféle választ fogalmaznak meg álláspontjuk igazolására.

Legtöbben Pál apostol szavaira hivatkozva mondják, hogy Jézus a kereszten bekövetkezett halálával eltörölte a törvényt: *„eltörölte a parancsolatokban ellenünk szóló kézírást, amely ellenükre volt nekünk, és azt eltette az útból, odaszegezvén azt a keresztfára”* (Kol 2,14). Majd pedig ennek kiegészítéseként még hozzácsatolják Jézus szavait, miszerint Ő új parancsolatot iktatott be, a szeretet törvényét, ezért a szombatra vonatkozó törvény már nem érvényes. *„Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok”* (Jn 13,34-35). Azt is elmondják, hogy a szombatra vonatkozó törvény csak az ószövetségi időkben, a zsidók számára adott rendelkezés volt, ezért az újszövetségi időkben már a vasárnapot kell nyugalomnapként megünnepelni.

Általában arra hivatkoznak, hogy a vasárnapot Jézus feltámadásának emlékére tartják és ünneplik, mivel Jézus ezen a napon támadt fel. Ennek jegyében fogalmazta meg II. János Pál pápa is az apostoli levelében, a Dies Dominiben, a vasárnap megszentelésével kapcsolatban a következőket.

„Mivel a harmadik parancsolat ennyire lényegesen függ Isten üdvözítő műveinek emlékezetétől, a keresztyének, amikor fölfogták a Krisztus által megkezdett új és végső idő eredetiségét, a szombat utáni első napot tették ünnepnappá, mert azon történt az Úr föltámadása... »A vasárnapot a mi Urunk Jézus Krisztus tiszteletreméltó föltámadása miatt ünnepeljük, nemcsak húsvétkor, hanem minden héten is« – írta az 5. sz. elején I. Ince pápa” (II. János Pál: Dies Domini. 18. és 19. pont).

Az ilyen válasznak szánt kijelentésekben viszont nem találunk bibliai érveket a vasárnap elrendelésével kapcsolatban. II. János Pál sem a Bibliára hivatkozik, hogy

Isten így rendelkezett, esetleg Jézus ezt hagyta volna meg a tanítványain keresztül. Szerinte is csak a korabeli „keresztények” döntöttek úgy, hogy „a szombat utáni első napot tették ünnepnappá”.

A Dies Domini érvelése más módon is problémás, hiszen a nyugalomnapra vonatkozó törvénytől valóban nem a harmadik parancsolat a törvényben, hanem a negyedik, legalábbis a Bibliában található változatban. Az más kérdés, hogy a katolikus hittankönyvekben található Tízparancsolatból hiányzik a Biblia szerinti második parancsolat, ami a képek és szobrok imádatával kapcsolatos tiltó rendelkezés. Mivel a katolikus hitvallás elfogadja a képek és szobrok általi imádatot, ezért ők a lelkiismeretük megnyugtatása miatt egyszerűen kitörölték a törvényből ezt a részt, mintha nem is lett volna benne az eredeti szövegben, mintha Isten nem is adta volna ezt a rendelkezést. Így adódott, hogy a második parancsolat hiányában számukra a harmadik parancsolat lett a nyugalomnapra vonatkozó rendelkezés – ahogyan II. János Pál írja –, vagyis eggyel visszább került a sorban. De hogy mégis kijöjjön nekik is a tíz íge, az utolsó parancsolatot, a tizediket kettéosztották.

„A vasárnap ünneplésének törvényét hivatalosan a Katolikus pápaság erősítette meg. A Laodiceai Zsinat Kr. u. 364-ben határozatba foglalta: »A keresztények ne zsidókhöz hasonlóan és tétlenséggel töltsék a szombati napot, hanem dolgozzanak azon; hanem az Úr napját [a vasárnapot] tartsák megkülönböztetett tisztelettel, és amennyire keresztényként tehetik, ne dolgozzanak azon a napon«” (Charles J. Hefele: A History of the Councils of the Church. Edinburgh, 1876. 316. o.).

Mindezek hátterén válik aktuálissá témánk felvetése, és a Jézus által adott tanítások alapján való megvizsgálása. Őszinte keresztényként ugyanis nem az a fontos, hogy személy szerint ki mit gondol, melyik napot tekinti nyugalomnapnak. A

nyugalomnapot ugyanis nem magunk vagy a családunk számára kell szentnek, azaz elkülönítettnek tekinteni, hanem az Istennek kell odaszentelnünk, mert „*a hetedik nap az Úrnak a te Istenednek szombatja*” (2Móz 20,10). A nyugalomnapba helyezett isteni áldásban pedig csak akkor fogunk részesülni, csak akkor találjuk meg benne az igazi nyugalmat, ha az Isten által adott napot különítjük el. Így a kérdésben csak egyetlen szempont jöhet számításba, mégpedig az, hogy Jézus milyen kinyilatkoztatást adott ezzel kapcsolatban. Ezért a következőkben vessük az Ige mérlegére a felvetett kérdést, és engedjük, hogy maga Jézus adjon választ a tőle eredő, az általa adott kinyilatkoztatásokon keresztül.